

Fågelinventering vid Välsviken, Karlstad kommun, 2014.

Följande fågelinventering utfördes på uppdrag av Karlstad kommun, Teknik- och Fastighetsförvaltningen. Inventeringen avser ett 2 ha stort område vid Välsviken. Fågelinventeringen utfördes genom fyra fältbesök under perioden 31 maj – 23 juni 2014. Fåglar räknades genom linjetaxering utmed en slinga genom området. Samtidigt noterades häckningskriterier enligt metod för inventering av häckfåglar.

Karta

Figur 1. Karta över inventeringsområdet

	Datum	Tid	Väder
1	31 maj	06:30	Växlande molnighet, lugnt, +8
2	7 juni	11:30	Mulet, svag vind, +16
3	12 juni	10:30	Växlande molnighet, måttlig vind, +18
4	23 juni	05:00	Växlande molnighet, måttlig vind, +10

Tabell 1. Inventeringstillfällena och väderförhållanden

Beskrivning av naturförhållandena

Inventeringsområdet ligger vid Välsviken och utgörs av ett drygt 2 ha stort skogsområde med avlång form som avgränsas av Välsviksleden i norr och järnvägen i söder. Områdets naturförhållanden beskrivs utförligt i fyra olika delområden av Gran (2013). Rent allmänt handlar det om lövträdsrika skogsbestånd som till stor del uppkommit på f.d. kulturmarker. Från norr till söder rinner en mindre bäck med ett slingrande lopp rakt genom området. Delområde 1 utgörs av lövträdsdominerad skog i den övre delen av bäckdalen. Grova exemplar av främst björk och klibbal påträffas, men döda eller döende träd och lågor förekommer än så länge i liten omfattning. Delområdet präglas av ett par ljusa öppningar åt väster som stått emot igenväxning. Här växer idag höga örter och gläntorna är välbesökta av fjärilar, långhorningar och andra insekter. Delområde 2 utgörs av en grandominerad blandskog på bördig mark intill den djupt nedskurna bäcken. Flertalet av granarna är grova. Lågor av främst gran förekommer rikligt. Skuggig och fuktig miljö ger gynnsamma förhållanden för vedlevande mossor och svampar. Delområde 3 utgörs av ett alkärr där sand avlagras. Klibbal är det dominerande trädslaget. I fältskiktet växer bl.a. kärrviol och höga örter som skogssallat och flädervänderot samt de invasiva arterna jättebalsamin och blekbalsamin. Delområde 4 utgörs av en ljus och gles, gallrad blandskog på fast mark med inslag av hållar. Bland trädslagen märks tall, gran, asp, björk, ek, rönn och sälg. Grova exemplar av främst björk påträffas, men döda eller döende träd och lågor förekommer än så länge i liten omfattning. Enbuskar växer i soliga lägen och i södra delen av området påträffas buketter med hassel.

Resultat och diskussion

	31 maj	7 juni	12 juni	23 juni	Högsta häckningskriterie
1	Ringduva	2	4		5
2	Större hackspett	1		1	2
3	Trädpiplärka		1	1	5
4	Gärdsmyg	2	1	4	8
5	Järnsparv	1	1	1	5
6	Rödhake	3	12	4	8
7	Koltrast	1	3	1	16
8	Björkrast			1	2
9	Taltrast	1	4	1	8
10	Rödvingetrast	1	1	1	5
11	Trädgårdssångare	1	4	2	5
12	Svarthätta	1	2	3	5
13	Lövsångare	4	2	7	5
14	Kungsfågel	1	5	1	5
15	Grå flugsnappare	2	2	2	5
16	Svartvit flugsnappare	1		1	5
17	Entita	1	1		2
18	Tofsmes			1	2
19	Blåmes	3	3	2	13
20	Talgoxe	2	1	8	13
21	Nötväcka		2	2	2
22	Trädkrypare	1	1		2
23	Kråka		1		2
24	Bofink	3	7	10	16
25	Grönsiska	1	5	5	5
26	Gulspurv		1		3

Tabell 2. Påträffade fågelarter och antal som inräknades under linjetaxeringen. Det högsta häckningskriteriet som observerades redovisas också (2 – 5 = häckning möjlig, 6 – 10 = häckning trolig och 11 – 20 = häckning konstaterad).

Totalt observerades 26 arter av fåglar. Större hackspett var den enda observerade hackspettsarten. Rester efter bohål och andra hackmärken efter hackspettar återfinns sparsamt i samtliga delområden. Entita är en art som trivs i löv- och blandskogar med murkna träd. Områdets skogliga naturvärden ligger främst i den höga lövträdsandelen. Med stigande beståndsålder kommer andelen död ved att öka genom självgallring och dimensionen på kvarstående levande träd att växa. En ökad andel av gran förväntas i delområde 1 och 4 om skogsområdet lämnas för fri utveckling. Som redovisas i naturvärdesbeskrivningen (Gran 2013) utgör stora delar av inventeringsområdet lämplig livsmiljö för mindre hackspett. Mindre hackspett observerades inte under inventeringen 2014, men området ingår i en större trakt där arten är bofast. I denna trakt ingår exempelvis de rena lövskogsmiljöerna på deltat vid Kaplansholmen där en av Klarälvens ådror mynnar och den nedre delen av Alsterdalen. Båda dessa områden ligger inom 1,5 km från inventeringsområdet. Den mindre hackspetten är en rörlig art som kräver förhållandevis stora arealer med lövskog med inslag av död ved. I åtgärdsprogrammet för bevarande av vitryggig hackspett och dess livsmiljöer beskrivs skötselåtgärder för att bibehålla och öka kvalitén på vitryggens livsmiljö. Eftersom den mindre hackspetten i hög grad delar den vitryggiga hackspettens biotopkrav är flera av åtgärderna tillämpbara även för denna art.

Förslag på åtgärder

Röj bort klenare gran, ringbarka grövre gran i delområde 1 och 4 (det handlar om relativt små volymer med gran). Frihugg ek och hassel i delområde 4. Om något av delområdena delvis eller helt kommer att exploateras och det uppstår behov av ytterligare kompensationsåtgärder, föreslås röjning och ringbarkning av gran i de angränsande blandskogarna. Åtgärderna syftar till att förlänga lövträdsfasen, öka andelen lövträd, skapa mer varierade bestånd, öka andelen äldre träd, öka andelen solbelysta stammar och förbättra möjligheterna till både dimensionstillväxt och förnygring av lövträd. Det är också viktigt hydrologin i stabila lövskogsmiljöer som alkärr och lövsumpskogar inte påverkas negativt genom grävning eller körning med tunga maskiner.

Källor:

Gran, R. 2013. *Rapport från inventering av naturvärden vid Välsviken i Karlstads kommun*. Skogsstyrelsen Västra Värmland distrikt.

Inventerare:

Dan Mangsbo
Älvdalsvägen 59
669 31 Deje
Telefon: 070-574 92 27
E-post: dan.mangsbo@telia.com